

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Evsebivs || De Euangelica pr[a]eparatione

Eusebius <Caesariensis>

[Augsburg], 1522

VD16 E 4299

Quod mendosissime de deo poet[a]e scripserunt. Cap. ij.

urn:nbn:de:hbz:466:1-34477

nones. Nonne ita tibi uidetur? Videſ inquit, ſed non intelligo, quos tu maiores appelles. Eos inquam, quos Heſiodus atq; Homerus, cæteriq; poetæ nobis tradiderunt. Omnes nanq; Poetæ fabulas cõponentes falſa hominibus & cecinerunt & canunt. Reijciēdi ergo ſunt non ſolum quia mentiunt, uerum etiam maxime, q̄a non bene mentiuntur, ſed ſunt quaſi pictores, diſſimilia omnino illis pingentes, atq; contraria quæ pingere debuerunt. Hæc inquit recte accuſanda ſunt, ſed quænam ſunt falſa atq; improbe dicta? Primum inquã maximum, & de rebus maximis mendacium non bene mentitus eſt, q̄ dixit, Cælum ea feciſſe, quæ ab Heſiodo narrantur, & quod Saturnus ipſum ultus fuerit. Nam etiam ſi uera eſſent, tacenda omnino tamen putarent, nec ita facile ad om̄es efferenda, ſed maxime certe cælanda. Quod ſi neceſſitas quædã dicere cogeret, pauciſſimis tradenda fuiſſe. Ardua enim ſunt, nec prædicandã o Adymante in ciuitate noſtra. Nec enim iuueni perſuadendum eſt, ulciſci parentes oportere, etiam ſi iniuriam inferant, nec autem omnino credendum eſt, deos inter ſe ita diſſidere, ut alius alij bella & pugnam cieant, nec em̄ uera hæc ſunt, nec nobis conducibilia, qui ſi rempublicam cõſeruare uolumus, inſeſtina bella, odia, & ſimulationes turpiſſimas ducere debemus, nec gigantũ aduerſus deos pugnas, & heroum in cognatos adoleſcētibus explicandas iudico. ſed ſi aliquo modo poſſemus, nunq̄ ciui ciuem fuiſſe inimicum id libenter perſuaderemus. Hæc enim maxime adoleſcentibus, hæc uiris, hæc ſenioribus prædicãda. Quare poetæ cogēdi etiam ſunt hæc carminibus ædere. Saturni autem uincula, & Vulcani a patre proiectio, cum auxiliũ pulſatę matris afferret, deorumq; pugna, quas Homerus conſcripſit, nullo modo audiendæ. Nam etiam poetę quam optime atque utiliter de deo fingere debent. Multum enim ad uirtutem huiuſmodi carmina conducunt, Quas igitur dicemus utiles ad uirtutem de dijs fabulas eſſe, ut respondeamus, ſi quis interroget.

Quod mendoliſſime de deo poetæ ſcripſerũt. CAP. II.

Non ſumus inquit o Adymante in præſentia Poetæ, ſed urbium conditores. Conditorem autem urbis oportet formas quaſdam rerũ tenere, in quibus uerſari poetæ ita debent, ut inde digredi ſibi non liceat. Recte inq̄t dicis. Sed
quenam

quam istæ formæ sunt: Tales certe inquit qualis sit deus, heroicis
 lyricis, tragœdisq; dicendum est. nam cum deus bonus uere sit, nihil
 ei mali attribuere debent. Bonum autem nullum nocet, an non? Ita
 uidet inquit. Putasne igit quod innoxium est nocere, an non? Nullo
 modo inquit. Quod autem non nocet facit ne quicquam mali? Neque id qui-
 dem. Quod porro nihil mali facit, nullius certe mali causa erit. Assen-
 tio. Nihil ergo nocebit. Præterea omne bonum utile est, an non? Utile
 uidelicet. Erit ergo causa felicitatis. Ita prorsus. Sequitur ergo ipsum bo-
 num non esse causam omnium, sed eorum solummodo quæ probe se ha-
 bent, malorum uero minime. Id iam negari non potest. Necessse igitur
 est inquam, quoniam deus bonus est, non omnium, ut multi putant, sed
 paucorum (pauciora enim bona quam mala sunt) causam esse. Malorum uero
 non deus, sed alia quædam causa est. Hæc mihi uerissime dici uidentur.
 Non ergo audiendus est Homerus, cum ita impudenter de deo lo-
 quatur, quod duo apud Iouem dolia sunt, alterum bonis, malis alte-
 rum fatis plenum, & cui Iuppiter ex utrisque dederit, is modo feliciter,
 modo contra se habet: cui autem mala solummodo destinauerit, hunc
 magna semper erumna calamitasque pestis insequitur. Fœderis au-
 tem confusionem si quis per Palladam & Iouem esse cecinerit non approba-
 bimus, nec contentiones atque pugnas deorum, nec quod Aeschilus di-
 cit, occasiones diuinitus hominibus dari malorum, quando eos deus
 perdere uoluerit, nec nobis calamitas cæteraque huiusmodi audienda
 sunt. Sed uel non fuerunt a deo illa facta, uel si a deo facta contendunt,
 dicendum cum qui puniuntur miseri sunt, non deum creatorem, sed
 miseriam suam sibi debita supplicia concitasse, quibus cruciati me-
 liores facti sunt. Sed modo hæc prætermittenda. Malorum autem si quis
 audet causam deum dicere, siquidem uolumus bonis ciuitatem legi-
 bus fundare, nullo modo patiemur. Nec enim phas est id dicere, nec
 conducibile, nec congruens, sed omnino nephandum ac falsum. Pro-
 batur mihi hæc lex inquit, sitque ista prima formulæ, quod nulli omnium
 liceat malorum, sed bonorum solummodo causam deo attribuere.

Quod deus immutabilis ac uerus est. CAP. III.

AD hæc responde quæso, utrum putes ab illa in aliam formam
 deum mutari, ut nos decipiat, an simplicem esse, ac nunquam
 mutationem aliquam suscipere. Non habeo inquit modo

Ergo quod